[א]כתבה על שני דפין פסולה [א]ספר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלשה ספרים [ב]כתב אות אחת ומחק אות אחת וכתב אות אחת ומחק אות אחת פסולה דכתיב [1]ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת בעי רבא כתב ב' מגילות לשתי סוטות ומחקן לתוך כוס אחד מהו [ג]כתיבה לשמה בעינן והאיכא או דילמא בעינן נמי מחיקה לשמה ואם תמצא לומר [ד]בעינן נמי מחיקה לשמה מחקן בב' כוסות וחזר ועירבן מהו מחיקה לשמה בעינן והאיכא או דילמא הא לאו דידה קא שתיא והא לאו דידה קא שתיא ואם תמצא לומר [ה]הא לאו דידה קא שתיא והא לאו דידה קא שתיא חזר וחלקן מהו יש ברירה או אין ברירה [ו]תיקו בעי רבא השקה [ז]בסיב מהו בשפופרת מהו דרך שתיה בכך או אין דרך שתיה בכך תיקו בעי רב אשי נשפכו מהן ונשתיירו מהן מהו [ח]תיקו א"ר זירא אמר רב ב' שבועות האמורות בסוטה למה אחת קודם שנמחקה מגילה ואחת לאחר שנמחקה מתקיף לה רבא תרווייהו קודם שנמחקה מגילה כתיבן אלא אמר רבא אחת שבועה שיש עמה אלה ואחת שבועה שאין עמה אלה היכי דמי שבועה שיש עמה אלה אמר רב עמרם אמר רב משביעני עליך שלא נטמאת שאם נטמאת יבואו בך אמר רבא אלה לחודה קיימא ושבועה לחודה קיימא אלא אמר רבא משביעני עליך שאם נטמאת יבואו בך אמר רב אשי אלה איכא שבועה ליכא אלא אמר רב אשי משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך: **מתני'** [ג][ח]על מה היא אומרת אמן אמן [ד]אמן על האלה אמן על השבועה אמן מאיש זה אמן מאיש אחר אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה

ושומרת

על שני דפין. כדפין של ספר תורה העשויין עמודים: **כתב אות אחת ומחקה.** על המים וחזר וכתב אות שלאחריה ומחקה עד שהשלים את כולה פסול דכתיב את כל התורה עד שתהא כולה כאחד: **לשמה.** בספר לעצמו דכתיב ועשה לה לשמה: **מחיקה נמי.** בכוס לשמה לעצמה שיהא ניכר המחיקה שהיא לשמה: **השקה בסיב.** שהוא חלול כדרך שהתינוקות שותין: **שיש עמה אלה.** דכתיב חדא מינייהו בשבועת האלה. ולקמיה מפרש היכי דמי: **משביעני עליך.** בשם ומזכיר שם: **שלא נטמאת.** שאת אומר אמת שלא נטמאת היינו שבועה [א] **שאין עמה אלה:** **שאם נטמאת יבואו בך.** המים לצבות בטן כו' והיינו אלה: **אמר רבא אלה לחודיה קיימא כו'.** שבועה ואלה יש כאן ושניהן על האשה וקרא כתיב בשבועת האלה שהשבועה של אלה: **משביעני עליך שאם נטמאת יבואו בך.** דליכא השתא [ה](א) שבועת האלה שמשביע את האלה שתחול: **שבועה ליכא.** על האשה וקרא כתיב והשביע את האשה: **משביעני עליך שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך.** משביעני עליך שיהא אמת מה שאמרת בפנינו שלא נטמאת ואם נטמאת יבואו בך המים דקיימא שבועה אאשה שלא נטמאת ואאלה שתחול: **מתני' אמן על האלה וכו'.** לכך הוצרכה לכפול: **ארוסה ונשואה.** על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין אע"פ שלא היה בו קינוי. ומכאן לגלגול שבועה מן התורה:

שומרת

פסולה מיתיבי כתבה על שני דפין והניח בשני סיפין פסולה הא בסף אחד כשירה ראויה לשני סיפין קא אמר אלמא דשני דפין דקאמר שמואל בנתמכין זה מזה קאמר שאין מעורין להכי מפרש נמי הכא שני דפין שאין מעורין ופירש ר"י הא דאמר נמי בפ' ראוהו ב"ד (ר"ה דף כו.) אפי' לרבנן דאמרי קרן פרה פסול כיון דאית בה גילדי כשנים ושלש שופרות דמי ואע"ג דממכרי התם נמי דרכו להוסיף בכל שנה גלד אחד והרי הוא כמאילו משופר אחר ומדבקו לזה כדתנן דינק שברי שופרות פסול מפני שמתחילתו לא היתה בריית בבת אחת וניכר התוספת ולא מהני חיבורו ודומה כאילו גט שכתבו על ב' דפין ותפרן יחד דפסול [ט]דהכא דוקא כשכתב חצי מגילת סוטה על דף זה וחציה על דף אחר אמרינן דחשיב שני ספרים וה"ה אם כתב לה שתי מגילות ומחקו לתוך כוס אחד וכן גבי גט אם נתן לה שני גיטין אע"ג דכל חד וחד שלם הוא וספר אחד בפני עצמו פסולין ולא מיגרשא בתרוייהו משום שנים או שלשה ספרים כדאמרינן בפ' שור שנגח (ב"ק דף מ.) כופר אחד אמר רחמנא ולא שנים או שלשה כופרין ובפרק לולב הגזול (סוכה דף לה.) לינקוט תרתי תלת פרי אחד אמר רחמנא ולא שנים או שלשה פירות ואין להקשות מאי שנא משנתן שופר בתוך שופר אם קול פנימי שמע יצא ולא חשיב ליה כשני שופרות דהתם בשמיעה תליא מילתא והוא לא שמע אלא קול הפנימי: **חזר** וחלקן מהו יש ברירה או אין ברירה. הא לא דמי לברירה דמדלה מן הבור פלוגתא דר' אליעזר ב"י ורבנן בשור שנגח (ב"ק דף נא:) דהתם לא הוכר חלקו של אחד מהן לעולם אבל הכא הוכר הכתב ונתערב וכן ברירה משני לוגין שאני עתיד להפריש דמייתי בפ' מרובה (שם דף סט:) נמי לא הוכר המעשר מעולם וכן לכולהו ברירות דמייתי בפ' כל הגט (גיטין דף כה.) אבל דמי לברירה דמייתי בכלל מערבין (עירובין דף לז.) שתי נשים שלקחו קיניהן בעירוב או שנתנו דמי קיניהן לכהן איזה שירצה יקריב חטאת ואי זה שירצה יקריב עולה אע"ג דהוכרו מתחילה דמי כל אחת לא אמרי' זו מתכפרת במה שנקח מדמי חבירתה או שתי קינין של אחת יקריב כולן לעולה ושל חבירתה לחטאת א"נ איפכא [י]דאמרי' ברירה ואע"ג דדמי ליה התם כשהתנו מיהו חזינן דקא מייתי לה אשאר ברירות אלמא דליכא לאיפלוגי בין ברירה שהוכרה מתחילה לשאר ברירות וכן בפ' הוציאו לו (יומא דף נה.) דמייתי מתני' ר' יהודה אומר לא היו מביאין שופרות לקיני חובה מפני התערובות ומסיק משום תערובות דמי חטאת שמתה בעליה וקא פריך ונברור ד' זוזי ונשדי במיא והנך ליפתרו ר' יהודה לית ליה ברירה מנלן ומייתי ההיא דהלוקח יין מבין הכותים ומסיק מדתני אלו אלמא דמדמי ברירה דאם בא חכם למזרת אע"ג דליכא היכרא מעיקרא לברירה דלרבעה זוזי דהוכר מעיקרא א"כ רבא מאי קא מבעיא ליה דלא פשיט מהני ומהא נמי דתנן בפ' בתרא דמס' מעילה (דף כא:) פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא הראשונה מעל דברי ר"ע וחכ"א עד שיוציא את כל הכיס אלמא לר"ע אית ליה ברירה כי האי גוונא דאמר בפרוטה ראשונה הוברר הדבר שפרוטה ראשונה שעלתה בידו היא היתה של הקדש שנפלה מיהא לא איתברר לן התם במאי פליגי ומהא נמי ליכא למפשט דמייתי בבכורות פרק הלוקח בהמה (דף כב:) סאה תרומה טמאה שנפלה לק' חולין ר"א אומר תירום ותירקב שאני אומר היא סאה שעלתה היא סאה שנפלה ה"נ נימא שהמתק של לאה יגיע ללאה דהתם מקילינן בדרבנן דמדאורייתא חד בתרי בטל וריב"א הקשה בפ' הוציאו לו (יומא דף נה:) אהא ונברור ד' זוזי דתניא בתוספתא דמעילה (פ"א) נזיר שהפריש מעות ואמר אלו לחטאתי ואלו לעולתי ואלו לשלמי ונתערבו הרי לוקח בהן ג' בהמות בין ממקום אחד בין משלשה מקומות [יא]מכלל דמי חטאת וכו' ודוקא בכי האי גוונא שרי אבל ליקח שליש המעות וליקח בהן בהמה לחטאת ונימא הוברר הדבר דאלו הוו דמי חטאת לא אמרי' מיהו מכל הני הוה מצי רבא למיפשט ועוד תימה אי אית לן למימר ברירה כי האי גוונא אם כן כל התערובות שבעולם יחזור ויחלק משום ברירה ועוד אמאי לא פשיט ליה מפרק קמא דראש השנה (דף יג.) דקיימא לן דיש בילה לשמן ויין נמלא דאין ברירה בדבר לח ובפרק התערובות (זבחים דף פ.) מייתי ליה פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן בלוחית של חטאת שנפל [יב]לתוך מים וכו' ונראה דהכא קא מבעיא ליה מי אמרינן לא קפיד קרא אלא אמחיקה מן המגילה שתהא ניכרת לתוך המים שלה אבל לתוך כוס אחד איכא למימר כל חדא שתיא מים דלאו דידה לאו מחיקה ניכרת היא חזר וחלקן הרי מים של כל אחת ניכרין מי אמרינן ברירה וכו' הרי הוכררו מימיה או דילמא אין ברירה כלומר ברירת מים בשעת מחיקה בעינן אבל על תערובת דיו של כתב המגילה לא קפדינן שהרי בשעת מחיקה בטל הכתב ולא תלי מילתא אלא במחיקה לתוך מים המבוררין לצרכה וקא מבעיא ליה אי מיא לא בדקי לה משום דלא נמחקה כהלכתה אי משום דטהורה היא: **בעי** רבא השקה בסיב מהו. ליכא למיפשט מהא דאמר רבא בפרק ערבי פסחים (פסחים דף קטו:) בלען בסיב אף ידי מצה לא יצא אלמא אין דרך אכילה בכך דהתם מפסיק הסיב בין המצה ובין בית הבליעה אבל הכא דלא מפסיק קא מיבעיא ליה: **על** מה היא אומרת אמן אמן. בפרק שלישי דמסכת שבועות (דף כט:) כל העונה אמן כאילו מוציא שבועה מפיו ובפרק שבועת העדות (שם דף לו.) אמן יש בו קבלה יש בו שבועה ויש בו האמנת דברים: [יג]**אמן** שלא אטמא. ירושלמי לא שהיה ר"מ אומר המים בודקין אותה מעכשיו אלא המים פקודים בה לכשתטמא המים בודקין אותה למפרע:

שומרת

עין משפט נר מצוה

מד א מיי' פ"ד מהל' סוטה הל"ח:
מה ב מיי' שם הל"י:
ג [מיי' שם פ"ג הל' ח ופ"ד הל' יא]:
ד [מיי' שם פ"ג הל"י ופ"ד הל' יא]:
מו ה ו ז מיי' שם פ"ד הלכה יא:
מז ח מיי' שם הל"ז:

תוספות שאנץ

על שני דפין פי' כדפין של ספר תורה שקורין קולנייש בלע"ז. פסולה ומיירי שאינן מחוברין יחד אבל אם הן מחוברין השני דפין שפי' קרי' ליה ספר אחד. השקה בסיב שהיא חלולה כדרך שהתינוקות שותין בגבעולי קנבוס ל"ה. יש ספרים דגרסי בסיב או בשפופרת מהו כעין קליעה שעושין נקבים כמין סל [א] ולאו דומה לשפופרת: מתני' אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה על ידי גלגול שבועה הוא מגלגל עליה זנות של אירוסין ואע"ג דלא היה בו קינוי ומכאן מפקי' דגלגול שבועה מן התורה. ומאן דמוקי לה התם [ב] למילתא אחריתי מפיק גלגול שבועה מאמן מאיש זה אמן מאיש אחר: ולא מאחר שתתגרש ותסתר לאחר ואחר כך יחזירנה ה"ג ואפי' לר' מאיר דאמר מתנה על העתיד ונטמאת בגירושיה דאינה נאסרת עליו לחזור לו אלא א"כ נשאת על ידי קידושין דכי כתיב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה וגו' לאחר קידושין ונישואין כתיב כדכתיב והלכה והיתה לאיש אחר ושנאה האיש האחרון ל"ה. ואית דגרסי ולא מאחר שתתגרש ותנשא לאחר ול"נ דכיון דאין האיש מנוקה מעון דלוקה משום לאו דלא יוכל ואין קידושין תופסין בה אין המים בודקין את אשתו. אבל קשה הכא משמע כיון שהיא גרושה לא נאסרה בזנות על בעלה אם יחזירנה. ותימה דפ"ק דמגילה (דף טו) קאמר גבי אסתר וכאשר אבדתי מבית אבא כך אבדתי ממך דעד עכשיו באונס ועכשיו ברצון ואמאי לא גרשה מרדכי כדאיתא הכא. וי"ל משום דגט צריך עדים והיה ירא מרדכי פן יודע הדבר לאחשורוש ומ"ה לא גרשה וכן פי' בפ"ק דמגילה.

[א] אולי צ"ל ולאו שפופרת ממש קאמר אלא דומה לשפופרת.

[ב] ר"ל ביבמות דף נח דמיירי בהשקאה דארוסה ממש ונכנסה לחופה ולא נבעלה ע"ש, ועי' בתוס' קדושין ס ע"ב ד"ה ה"ג.

מסורת הש"ס

א) [גיטין כ:], ב) [פי' נתן הסיב במים ונלעו הסיב למים כמין ספוג ונתן הסיב בפיה ומוצצת למים. ערוך ערך סב ב], ג) קדושין מ: יבמות נח., ד) [פירוש נכון דכולי ילפינן כל אמן דמשיב הכא מן חד אמן יתירה תמצא בתוס' יבמות נח. ד"ה שומרת ותוס' קדושין מ: ד"ה אמן], ה) שבועה שיש עמה אלה כו'. מהרש"ל, ו) גירסת רש"א ולאו דוקא, ז) ולא אמרינן דמאן אומ' שהקריב כולה חטאת שמא עולה או איפכא משום דאמר ברירה כו'. מהרש"ל, ח) צ"ל מאלו, ט) [צ"ל לתוכה], י) [שייך לע"ב],

תורה אור השלם

1. אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד אֶת הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְיָ וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת: במדבר ה ל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משביעני וכו' שבועה של אלה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה שלא נטמאת וכו' שבועה שאין עמה. מלת שאין נמחק ונ"ב שיש כצ"ל. רש"ל:

מוסף רש"י

על מה היא אומרת אמן אמן. תרי זימני לרבות כל הני (יבמות נח.). אמן על האלה. יצבה בטן נופלת וגו', אמן על השבועה. שהיה משביעה הכהן ואומר משביעני עליך שלא נטמאת, כדכתיב והשביע אותה (קדושין כז:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com